

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 19 września 2024 r.

K-2.431.1.40.2024.6.ML-J

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Sposób wykonywania czynności tłumacza przysięgłego w zakresie prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertorium, a także pobierania wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski, ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Imię i nazwisko tłumacza przysięgłego	Pani Iga Sadowska – tłumacz przysięgły języka niemieckiego, adres do korespondencji: Bieszczadzka 9, 78-500 Drawsko Pomorskie.
Okres objęty kontrolą wg programu	Od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 19 lipca 2024 r.
Kontrolujący	Pani Monika Leńczuk-Janus – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	Nr 72/24 z dnia 18 lipca 2024 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	- art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1326), zwanej dalej <i>ustawą</i> ; - art. 45 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r., poz. 236).
Termin kontroli	22-24 lipca 2024 r.
Tryb kontroli	kontrola planowa, tryb zdalny ¹
Podstawa prawna	- art. 13 ustawy: „Tłumacz przysięgły jest uprawniony do: 1) sporządzania i poświadczania tłumaczeń z języka obcego na język polski, z języka polskiego na język obcy, a także do sprawdzania i poświadczania tłumaczeń w tym zakresie, sporządzonych przez inne osoby; 2) sporządzania poświadczonych odpisów pism w języku obcym, sprawdzania i poświadczania odpisów pism, sporządzanych w danym języku obcym przez inne osoby; 3) dokonywania tłumaczenia ustnego”; - art. 17 ust. 1 ustawy: „Tłumacz przysięgły prowadzi repertorium, w którym odnotowuje czynności wymienione w art. 13.”
Ustalenia kontroli	Pani Iga Sadowska posiada uprawnienia tłumacza przysięgłego języka niemieckiego od dnia 6 października 1995 r. Tłumacz przysięgły został wpisany na listę prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości pod numerem TP/2151/06.

¹ Kontrola odbyła się w trybie zdalnym, na co p. Iga Sadowska w oświadczeniu z dnia 18 lipca 2024 r. **wyraziła zgodę.**

(dowód: akta kontroli str. 19)

Pani Iga Sadowska od dnia 1 lutego 2023 r. ma zawieszoną działalność gospodarczą, jednakże z uwagi na fakt, że częściowo w okresie objętym kontrolą (2021 r. - 2022 r.) tłumacz miał aktywny status działalności gospodarczej, na potrzeby niniejszej kontroli uznany został za przedsiębiorcę.

Na podstawie złożonego przez tłumacza oświadczenia ustalono, że w okresie objętym kontrolą p. Iga Sadowska wykonała:

- **202 tłumaczenia pisemne**, w tym **77** tłumaczeń na rzecz organów wskazanych w art. 15 ustawy z czego:
 - w 2021 r. – 87 tłumaczeń, w tym **13** na rzecz organów wskazanych w art. 15 ustawy,
 - w 2022 r. – 75 tłumaczeń, w tym **26** na rzecz organów wskazanych w art. 15 ustawy,
 - w 2023 r. – 19 tłumaczeń, w tym **17** na rzecz organów wskazanych w art. 15 ustawy,
 - w 2024 r. (do dnia 19 lipca 2024 r.) – **21** tłumaczeń, wszystkie na rzecz organów wskazanych w art. 15 ustawy.
- **26 tłumaczeń ustnych**, w tym **13** tłumaczeń na rzecz organów wskazanych w art. 15 ustawy, z czego:
 - w 2021 r. – 8 tłumaczeń, w tym **1** na rzecz podmiotów wskazanych w art. 15 ustawy,
 - w 2022 r. – 16 tłumaczeń, w tym **10** na rzecz organów wskazanych w art. 15 ustawy,
 - w 2024 r. (do dnia 19 lipca 2024 r.) – **2** tłumaczenia, oba na rzecz organów wskazanych w art. 15 ustawy.

W okresie objętym kontrolą nie zaistniały przypadki odmowy wykonania tłumaczenia na zlecenie organów wymienionych w art. 15 ustawy.

Tłumacz prowadził repertorium papierowo, a do kontroli przedłożył kopie następujących stron repertorium: 5-10, 18, 21-24, które zawierały łącznie 83 wpisy.

(dowód: akta kontroli str. 19)

W zakresie prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertorium kontroli poddano wszystkie przekazane do analizy strony repertorium (**83** wpisy ujęte w Tabeli nr 1).

Tabela nr 1

Rok	Numer pozycji w repertorium
2021	68-95 (24 tłumaczenia pisemne, 5 ustnych)
2022	1-14, 70-77 (19 tłumaczeń pisemnych, 3 ustne)
2023	1-19 (19 tłumaczeń pisemnych)
2024	1, 10-15, 18-23 (11 tłumaczeń pisemnych, 2 ustne)

(dowód: akta kontroli str. 20-30)

W toku czynności kontrolnych ustalono, że przedmiotowe repertorium zawierało elementy, o których mowa w art. 17 ust. 2 ustawy. Niemniej jednak zwrócono uwagę, że:

- w większości wpisów nie zamieszczono informacji dotyczących dat i/lub oznaczenia tłumaczonych dokumentów,
- analizowany rejestr nie zawierał żadnych adnotacji dotyczących opisu tłumaczonych dokumentów w zakresie uwag o ich rodzaju, formie i stanie, tzn. czy dokument był w formie oryginału lub tekstu niesygnowanego (kopii, wydruku faksu, skanu itp.).

Szczegółowy opis stwierdzonych nieprawidłowości ujęty został w części: *Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości*.

Na podstawie analizy przedłożonego repertorium ustalono, że tłumacz w repertorium z 2024 r. dokonał dwóch wpisów, każdy w jednym wierszu, oznaczając je w kolumnie 1 odpowiednio „1-9”

oraz „15-17”. W pierwszym przypadku w opisie tłumaczonego dokumentu wskazano jedynie „pisma w s. I NS 383/16”, zaś w drugim – „Akt oskarżenia + zawiadomienie IIK 743/23”. Brak jest więc wskazania elementów, o których mowa w art. 17 ust. 2 ustawy, czyli opisanie każdego z tłumaczonych dokumentów rozdzielnie. Z zastosowanych przez tłumacza zapisów nie wynika jakie dokumenty zostały przetłumaczone oraz jakie posiadały oznaczenia i daty.

(dowód: akta kontroli str. 29)

W toku kontroli tłumacz wyjaśnił, że *dokumenty do tłumaczenia otrzymują często jako akta zszyte w jeden skoroszyt, ponieważ stanowią jedną całość i jako takie je traktują, stad często wpisują je u siebie po prostu jako „akta w sprawie” z podaniem sygnatury i oddają również w skoroszycie, jako całość. Wyjaśnienie: nie jest zabronione wpisywanie kilku dokumentów pod jednym numerem, jeśli stanowią akta tej samej sprawy i jako takie otrzymują wspólny numer (sygnaturę akt). Zasady opracowane przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy i interpretacja TEPIS mówi wprawdzie, że nie jest to „właściwa praktyka”, nie mówi jednak, że jest to zabronione.*

(dowód: akta kontroli str. 35)

Podkreślenia wymaga fakt, że kontrolujący nie zakwestionował wpisania kilku dokumentów w jednej pozycji repertorium. W ocenie kontrolującego wątpliwości budzi fakt braku wyszczególnienia i opisanie tłumaczonych dokumentów przy jednoczesnym wskazaniu przez tłumacza, że dokonał w pierwszym przypadku 9 tłumaczeń (wpis określony jako „1-9”) a w drugim 3 (wpis określony jako „15-17”). Mając na względzie, iż prowadzone repertorium stanowi podstawę oceny działalności tłumacza przysięgłego, należy zwrócić uwagę na konieczność dochowania należytej staranności, aby podczas prowadzenia przedmiotowego dokumentu umieszczać zapisy zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy, tak by odzwierciedlały dokonane tłumaczenia i zawierały wszystkie informacje wskazane w przepisach przedmiotowej ustawy.

Pod kątem prawidłowości pobierania wynagrodzenia kontroli poddano **55** wpisów, które dotyczyły tłumaczeń wykonanych na żądanie organów wskazanych w art. 15 ustawy.

Nie wniesiono uwag do **46** wpisów poddanych weryfikacji. Stawki pobrane za tłumaczenia wykonane na rzecz podmiotów wskazanych w art. 15 ustawy, odpowiadały kwotom określonym w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego².

Na podstawie analizy przedłożonego do kontroli repertorium stwierdzono, że w **9** przypadkach (Tabela nr 2) pobrane wynagrodzenie nie odpowiadało stawkom określonym w rozporządzeniu.

Tabela nr 2

Informacje pozyskane z przedłożonego repertorium						Ustalenia kontrolującego	
L.p.	Liczba porządkowa w repertorium	Tłumaczenie	Wartość pobranego wynagrodzenia (w zł), wskazana w kolumnie 13 repertorium	Liczba stron / godzin	Liczba sporządzonych egzemplarzy/ liczba kopii	Wynagrodzenie obliczone na podstawie § 2 ust. 1 rozporządzenia (w zł)	Różnica (w zł) (kolumna 4 – 7 w tej tabeli)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	78/2021	POL-NIEM	91,22	2 str.	2 egz.	90,72	+0,50
2.	92/2021	ustne	58,60	1 godz.	nd	58,64	-0,04

² Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U. z 2021 r., poz. 261), zwane dalej *rozporządzeniem*.

3.	4/2022	ustne	117,20	2 godz.	nd	117,28	-0,08
4.	5/2022	POL- NIEM	182,44	1 str.	2 egz.	181,94	+0,50
5.	6/2022	POL- NIEM		2 str.	2 egz.		
6.	7/2022	POL- NIEM		1 str.	2 egz.		
7.	8/2022	ustne	117,20	2 godz.	nd	117,28	-0,08
8.	1-9/2024	POL- NIEM	883,77	15 str.	15 egz. +30 kopii	883,95	-0,18
9.	10/2024	POL- NIEM	116,58	2 str.	2 egz.	115,94	+0,64

Szczegółowy opis stwierdzonych nieprawidłowości ujęty został w części: *Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.*

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że:

➤ w niżej wymienionych zapisach w **kolumnie 4** (*nazwa, data i oznaczenie dokumentu*) nie odnotowano informacji dotyczących **dat** i/lub **oznaczenia** tłumaczonych dokumentów:

- wpisy w 2021 r., poz.: 68, 70, 71, 72, 75, 76, 79, 81, 82, 83, 84, 89,
- wpisy w 2022 r., poz.: 3, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 72, 73, 75, 76, 77,
- wpisy w 2023 r., poz.: 1, 2, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16,
- wpisy w 2024 r., poz.: 1-9, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23;

W dniu 22 lipca 2024 r. Pani Iga Sadowska wyjaśniła, że (...) *opisywanie w sposób szczegółowy dokumentu w tak małych rubrykach repertorium jest dość problemowe, stąd często podają przede wszystkim nazwę i datę jako wystarczający opis tłumaczonego dokumentu, a jeśli nie ma daty, to nr dokumentu (jeśli jest) lub inną informację o tłumaczonym dokumencie.* (...)

(dowód: akta kontroli str. 31, 33-34)

Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy, repertorium zawiera: (...) *opis tłumaczonego dokumentu, wskazujący nazwę, datę i oznaczenie dokumentu, język, w którym go sporządzono, osobę lub instytucję, która sporządziła dokument* (...).

Sposoby zapisu dat i oznaczeń w tej kolumnie są określone w pkt. 3.1 dokumentu pn. *Zasady oceny poprawności prowadzenia repertorium czynności tłumacza przysięgłego z dnia 21 listopada 2019 r.* opracowanego przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej przy Ministrze Sprawiedliwości, w myśl którego (...) *w razie braku daty lub oznaczenia dokumentu podlegającego tłumaczeniu należy ten fakt odnotować zwrotem „bez oznaczenia” lub skrótami „b.d” albo „b.o.”.*

Mając na uwadze stwierdzone w repertorium braki, w toku czynności kontrolnych przekazano tłumaczowi *Zasady oceny poprawności prowadzenia repertorium czynności tłumacza przysięgłego.*

- analizowany dokument³ w **kolumnie 7** nie zawierał żadnych adnotacji dotyczących opisu tłumaczonych dokumentów w zakresie *uwag o ich rodzaju, formie i stanie*, tzn. czy dokument był w formie oryginału lub tekstu niesygnowanego (kopii, wydruku faksu, skanu itp.);

Tłumacz przysięgły poinformował, że został nauczony iż *tłumacz dokonuje tłumaczeń tylko z oryginałów dokumentów i jest to oczywiste, stąd adnotacje pojawiają się tam tylko wtedy, gdy jest inaczej (kopia, scan) lub gdy dokument jest nieczytelny, sporządzony odręcznie itd. W przeciwnym wypadku nie wpisuję tam nic.*

(dowód: akta kontroli str. 34)

Z treści art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy jednoznacznie wynika, że repertorium zawiera: (...) **uwagi o jego rodzaju, formie i stanie**, zatem takie informacje należy umieszczać w repertorium niezależnie od tego czy tłumacz przysięgły przyjął zasadę, że tłumaczy wyłącznie oryginalne dokumenty.

Zasady oceny poprawności prowadzenia repertorium czynności tłumacza przysięgłego instruuja, że *brak uwagi na temat stanu dokumentu oznacza, że dokument jest w dobrym stanie, nie nasuwającym żadnych zastrzeżeń. **Zawsze** jednak należy w tej rubryce stwierdzić, czy dokument jest w formie oryginału lub tekstu niesygnowanego (kopii, wydruku, faksu, skanu itp.).*

- w 9 przypadkach (Tabela nr 2) pobrane wynagrodzenie nie odpowiadało stawkom określonym w rozporządzeniu.

Pani Iga Sadowska wskazała, że w przypadku wpisów ujętych w Tabeli nr 2:

- w pkt. 1, 4-6, 9: *różnice wynikają z błędnej interpretacji zapisu „ilość egzemplarzy”. Powinnam dla jasności wpisywać ilość stron + ilość kopii, a nie np. „, 2x”, co sugeruje „dwa egzemplarze, czyli oryginał i 1 kopię” a nie „dwie kopie” (oprócz oryginału). Stąd powstały różnice;*

- w pkt. 2, 3, 7: *zdarzało mi się wcześniej zaokrąglać kwoty należności za tłumaczenia za zgodą księgowej sądu. Teraz już tego nie robię, ze względu na różne interpretacje prawidłowości takich praktyk;*

- w pkt. 8: *błędy rachunkowe są zazwyczaj natychmiast wylapywane przez księgowość sądu czy prokuratury i natychmiast korygowane. Błędy wymienione w tabeli pod nr 4-6 oraz 8 nie zostały jednak wcześniej dostrzeżone przez nikogo. Są to błędy w wyliczeniach, typowo matematyczne, związane z nowymi stawkami za tłumaczenia, w dodatku oba na moją niekorzyść.*

(dowód: akta kontroli str. 35)

Podkreślić należy, że w myśl § 2 ust. 3 rozporządzenia wynagrodzenie za sporządzenie dodatkowych egzemplarzy poświadczonych tłumaczeń wynosi 64 gr⁴ za każdą dodatkową żadaną stroną tłumaczenia. Wyliczając wysokość wynagrodzenia należy zatem kierować się zapisami zawartymi w rozporządzeniu, nie zaś interpretacją nazw kolumn w druku repertorium.

Natomiast kwestia zaokrąglania kwot została precyzyjnie opisana w § 7 rozporządzenia, zgodnie z którym *należne kwoty wynagrodzenia, o których mowa w § 2 ust. 2, § 3-5 oraz § 6 ust. 1, podlegają zaokrągleniu do pełnych groszy w górę jeżeli końcówka jest wyższa od 0,50 grosza, lub w dół, jeżeli jest równa lub niższa od 0,50 grosza.* Powyższy przepis ma więc zastosowanie tylko do kwot określonych w przytoczonych powyżej paragrafach, nie obejmuje zaś stawek określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia.

OCENA

Pozytywna z nieprawidłowościami

³ Nie dotyczy wpisów w poz. 89/2021, 2/2023.

⁴ Zmiana stawek nastąpiła od dnia 1 stycznia 2024 r. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 października 2023 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2023 r., poz. 2316).

Zalecenia	<ul style="list-style-type: none"> – zamieszczać w prowadzonym repertorium wszystkie informacje wynikające z dyspozycji art. 17 ust. 2 ustawy, stosując przy tym wytyczne opracowane przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości, zawarte w <i>Zasadach oceny poprawności prowadzenia repertorium czynności tłumacza przysięgłego</i>; – pobierać wynagrodzenie za tłumaczenia na żądanie organów, o których mowa w art. 15 ustawy, zgodnie ze stawkami określonymi w rozporządzeniu.
Pouczenie	<ul style="list-style-type: none"> – od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze; – o podjętych działaniach, mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, proszę poinformować mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	<p>z up. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO</p> <p><i>Bartosz Brożyński</i></p> <p>I Wicewojewoda Zachodniopomorski</p>